

Delegació Diocesana de Pastoral Familiar
Arquebisbat de Barcelona.

L'AVORTAMENT

1. Situem-nos

L'avortament és la interrupció de l'embaràs per causes naturals o deliberadament provocades. La interrupció deliberada de l'embaràs, històricament parlant, ha estat valorada gairebé unànimement en diversos entorns religiosos i culturals com un fet èticament reprobable similar a l'homicidi. Per aquesta raó en el passat proper ha estat considerat gairebé sempre un delictes castigat per la llei amb penes de presó, tant per a la mare que avorta com per a la persona o persones que intervenen o faciliten l'avortament. Durant el segle XX, però, s'ha anat produint un canvi en la valoració ètica de l'avortament de tal manera que, en la majoria de països occidentals, l'avortament avui s'ha despenalitzat en diverses circumstàncies –és a dir, ha deixat de ser considerat un delictes–, i, a més, es valora èticament com un dret de la dona i un progrés en l'alliberament femení. En definitiva: al llarg del segle XX s'ha consagrat el principi del dret prioritari de la dona sobre el seu propi cos i sobre la mateixa vida que, si més no en projecte, duu en les seves entranyes quan queda embarassada. En aquesta qüestió sovint s'oblida que un fill no és només responsabilitat de la dona-mare sinó també de l'home-pare, llevat de casos en què s'atempta contra la llibertat de la dona.

Aquesta visió no és compartida pas per tot el cos social. D'altres persones i col·lectius –entre els quals cal destacar la posició de l'Església catòlica– consideren que el fetus és una vida humana innocent amb tot el dret a la vida des del mateix instant de la seva concepció i que no hi ha cap circumstància, cap ni una, que pugui justificar èticament la interrupció deliberada d'un embaràs. Aquestes dues posicions es basen en concepcions de valors incompatibles entre si. Els debats sobre l'avortament, sovint, són diàlegs de sords.

2. El problema

A Espanya, amb l'arribada de la democràcia, es va legislar a favor de despenalitzar l'avortament. En aquests moments (2010) el Parlament ha aprovat la Llei de Salut Sexual i Reproductiva i d'Interrupció Voluntària de l'Embaràs. L'aspecte més important és que fa el pas de la despenalització a la categoria de dret constitucional, amb la qual cosa es proclama la seva positivitat ètica. Per alta banda la llei allarga els terminis per a la interrupció de l'embaràs, es permet que les noies menors d'edat puguin decidir avortar sense el consentiment dels seus pares. A més, la mare disposarà del dret de demanar l'avortament en qualsevol moment de la gestació si invoca que l'embaràs li provoca un greu problema psíquic, sense que s'especifiqui què s'entén com a tal. Tal i com són les coses al nostre país, aquesta darrera afirmació pot abocar, de fet, a l'avortament lliure.

3. Les causes de l'avortament

Les raons concretes per avortar poden ser viscudes molt dolorosament i per tant humanament compreses: moments de desesperació, violacions, incapacitat psicològica d'acceptar el fill, malaltia greu de la mare si l'embaràs continua endavant, situació social i econòmica dramàtica, etc. Tampoc no podem deixar d'entendre, humanament parlant, els casos concrets en què una dona, malgrat la seva vocació de donar la vida, pot decidir acollir-se a la llei i avortar. Tot avortament és, per regla general, un fet dramàtic. I qui en pateix més les conseqüències és la dona.

4. El dret del fetus

Els creients confessem que la vida humana és un do de Déu i, per tant, és inviolable des de la fase inicial de la seva existència, *la qual va de la concepció a la mort* (Joan Pau II, *Evangelium Vitae*). Aquest és el principi ètic. Tanmateix cal reconèixer que alguns científics opinen diversament sobre el moment en què l'embrió passa a ser un ésser humà, i plantegen una controvèrsia.

5. Què podem dir? Què podem fer?

Com a cristians catòlics, ¿què podem dir i què podem fer davant d'aquesta realitat? Hem de reclamar que es torni a penalitzar l'avortament? El podem considerar un mal menor? Podem votar un partit que en sigui partidari? Quina actitud hem de tenir amb una dona que vol avortar o que ha avortat deliberadament? Hi ha solucions?

Cal recordar que el no a l'avortament és conseqüència del sí a la vida. La vida s'ha d'estimar i protegir des del naixement a la mort. Per això tampoc no és lícit torturar físicament o psíquica, vexar, ferir o ser partidari de la pena de mort o de qualsevol guerra. I el sí a la vida i el no a l'avortament pressuposa i compromet el cristià a lluitar per oferir a tothom la possibilitat de créixer i de tenir els recursos suficients per subvenir les pròpies necessitats materials i espirituals.

Cal evitar confusions. L'Església no postula que es penalitzi l'avortament, és a dir, no proposa que la dona que avorta, a més del drama personal, tingui penes de reclusió. Per descomptat, hem d'acollir i ajudar amb el nostre consell i el nostre suport material les dones que han avortat i, més encara, les dones que volen avortar per tal que, si és possible, reflexionin i no ho facin. També cal considerar, des de l'absolut de l'Amor, aquells casos en els quals una dona queda embarassada (el cas de joves prostitutes, per exemple), sense possibilitat d'atendre ni d'estimar una vida a la qual no reconeixen com a pròpia i, no han tingut la possibilitat d'accedir a cap mena de recurs, institució o persona per a poder-les ajudar. En aquestes situacions, tots ens hem de sentir que la manca de recursos hagi provocat prendre tals decisions. Aquest casos tots els hem de viure amb dolor, preocupació, compassió i comprensió.

També podem oferir solucions col·lectives. En serien exemples: postular i defensar el valor de la vida en el si de la família; impulsar una sana i oberta educació sexual, sense repressions angoixants i sense banalitzacions, que valori la vida humana i el que hi ha en joc en les relacions íntimes; ajudar econòmicament les institucions que acullen les dones en estat de risc o els fills no volguts i abandonats; i també promoure una legislació que faciliti l'adopció dels fills no volguts sense vincular tan íntimament la pàtria potestat amb els lligams biològics de parentiu.

Textos bíblics

- Gn 1,31 Déu ha creat l'home i la dona com a persones naturalment bones.
- Gn 22,11-14 Déu no vol la mort.
- Lc 1, 26-44. Anunciació de l'Àngel a Maria i visita de Maria a Elisabet.
- Sam 19,1-9 David plora la mort del seu fill.
- Mc 10,45 “Qui vulgui ser el primer que es faci el vostre servidor”.
- Jn 10,10 “He vingut perquè tingueu vida en abundància”.

Preguntes

1. Com ens situem davant del pensament dominant avortista?
2. Es pot considerar l'avortament com un dret de la dona?
3. S'ha d'acceptar com a dret tot tipus de reivindicació social o personal? L'autoritat no té també una funció educadora de la societat i de defensa dels més dèbils? No ho són els nonats?
4. Com hem col·laborat de manera concreta més enllà d'un posicionament ètic per aportar solucions a la defensa de la vida? Quines iniciatives coneixem?

Bibliografia

- CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA: *El aborto. 10 cuestiones y respuestas sobre la defensa de la vida humana y la actitud de los católicos*
- ROMÁN FLECHA, JUAN: *Bioética. La fuente de la vida. Sígueme.*
- LÓPEZ AZPITARTE: *Ètica i vida.* Madrid. Paulinas.
- ALBURQUERQUE, E: *Una apuesta por la vida.* CCS.
- **Enllaços del web de la Delegació que parlen àmpliament de l'avortament**

Barcelona, Setembre de 2010.